

KONTROLA R.F.C. NAD BUSINESSOM SE VEČA

Vlada mora poseči v privat-
na podjetja, ki ne morejo
odplačati posojil.

WASHINGTON, 31. marca.—
Reconstruction Finance Corpo-
ration, katero je ustanovil še
predsednik Hoover, je pod Roo-
seveltovo administracijo zras-
la v največjo banko na svetu.
Kontrola RFC nad privatnim bu-
sinessom raste od dneva do dne-
va, ko razne korporacije ne mo-
rejo odplačati posojil, katere
jim je dala vladna korporacija,
da jim pomaga iz finančne stis-
ke. Da je vlada Zed. držav s tem
postala največji bankir na sve-
tu, priznava tudi pristojušnji
Jesse H. Jones, predsednik R.
F. C., ki je nedavno dejal:

"Vse kaže, da smo prišli v u-
tilitetni business, pa če hočemo
ali ne."

Vladna finančna korporacija
danes faktično lastuje ali pa
kontrolira tri insurene kompa-
nije, eno veliko zemljiško po-
svojno družbo, eno dobrodošlo
železnico, na ducat narodnih
(national) bank ter štiri milio-
ne sveženj bombaz.

Odločilno besedo ima vlada
tudi pri raznih drugih podjetjih,
pri vinarnah, distilerijah, stroj-
nih tovarnah, livarnah in nešte-
tosti drugih industrijah, ki so
dolžne RFC velike svote denar-
ja.

Zahteve karmanov

Unija cestno - železniških u-
služencev je v soboto predložila
družbi zahteve za 20-odstotno
mezno zvišanje ter da se delov-
ni teden zniža iz 48 ur na 40 ur.
Unija tudi zahteva check-off za
umijske prispevke ter plačo za
čas in pol za nadurno delo. Dalje
se zahteva tudi boljše mezde za
obratovanje cestno - železniških
vozov, na katerih mora en mož
opravljati službo motormana in
sprevoznika. Sedanji kontrakt
med unijo in družbo poteče 30.
aprila. Sedaj dobivajo delavci
na karah in busih po 60, 63 in
65 centov na uro, na podlagi za-
htevanih zvišanj pa bi njih me-
zde napredovale na 63,76 in 78
centov.

Usoda bednih

Družina Frank Dean iz 2105
E. 22 St. je na relifu. Pred par
dnevi ji je umrl 6 mesecev star
sinček. Po zakonu se ima trupla
oseb, ki umro na relifu, izročiti
medicinski šoli, kjer je na raz-
polago študentom, ki se uče
zdravilstva. Da reši otroka raz-
teženja, je šel oče do nekega
pogrebnišča, ki se ga je usmili
ter daroval malo krsto. Ampak
zdaj rabi še \$16, da kupi grob
za otroka. Če se kdo ne pri-
glasi in preskrbi denar, bo tru-
pelce vseeno izročeno medicins-
ki šoli ali pa pokopano na
mestnem pokopališču za brez-
domce. Oče in mati apelirata na
javnost za pomoč.

Malo več dela

100 tovarn v Clevelandu poro-
ča, da je število oseb, ki so za-
poslene v njih, tekmo marca na-
predovalo iz 65,881 na 66,809.
Zaposlenost v teh tovarnah je
bila v letošnjem marcu za 3 odst.
in pol višja kot lanskega mar-
ca.

Coughlin objavil načrt za orga- niziranje pristašev po državah

Prvo zborovanje državnih organizacij se bo vršilo 27. a-
prila opolnoči. Radio pridigar bo vse bodoče
govore obdržal ponoči.

DETROIT, 31. marca. — Rev.
Charles E. Coughlin je v svo-
jem današnjem radio govoru ob-
javil nov organizacijski načrt,
ki jasno kaže, da hoče zgraditi
novo politično stranko, ki naj bi
igrala v Zed. državah isto vlo-
go kot so jo igrali Mussolinijevi
črnosrajčniki v Italiji ter Hit-
lerjevi rujavosrajčni udarniki v
Nemčiji.

Pozval je vse člane svoje
"Zveze za socialno pravičnost",
da gredo takoj na delo ter orga-
nizirajo svoje organizacije po
vseh državah ter izvolijo držav-
ne uradnike. Vse državne orga-
nizacije bodo imele zborovanja
dne 27. aprila opolnoči. Coughlin
bo ob tej priliki potom radia i-
mel poseben govor na svoje pri-
staše, ki bodo zbrani na dr-
žavnih konvencijah.

Istočasno se je zvedelo, da
Coughlin od dotičnega dne na-
prej ne bo več obdržal svojih
radio govorov ob nedeljah po-
polodne, temveč pozno ponoči, in
čas se bo skrčilo na pol ure.

Prvi polnočni govor bo odda-
jan 28. aprila od polnoči do
12:30 po vzhodnem času.

Coughlin je danes nadaljeval
z ofenzivo proti Rooseveltovi
administraciji ter udril na po-
velekapitalistični magnati.
Trdil je, da AAA, s katero se
vsako leto podeli Amerikancu,
ki je omejilo poljedelsko produk-
cijo, in NRA, ki je bila spreje-
ta, da jamči profite industrijal-
cev, nista delo Rooseveltovega
možganskega trusta, temveč da
je Rooseveltova administracija
obe ustanovi sprejela po nasve-
tu industrijskih magnatov. V
podporo tej trditvi je citiral iz-
jave prof. Moleya, bivšega Rose-
veltovega svetovalca, in pred-
sednika Harrimana od Trgov-

ske zbornice Zed. držav.

Coughlin je v prvem delu go-
vora pozivljval na boj proti vla-
dni poljedelski politiki farmer-
sko prebivalstvo dežele, rekoč,
da si je vlada izmislila "porod-
no kontrolo za svinje," da uniči
farmerja. V drugem delu go-
vora je podžigal delavce, da se
borijo proti "gnilim kompanij-
skim unijam." (Coughlin se-
veda ni povedal, da so njegovo
cerkev zgradili neunijski delav-
ci, in da se brošure z njegovimi
govori tiskajo v ne-unijskih ti-
skarnah.) Prečital je uvodne
odstavke Izjave neodvisnosti,
potem pa je z gromkim glasom
zapretel, da se bo ameriško
ljudstvo dvignilo ter če treba v
krvi vodilo boj za "življenje,
svobodo in srečo," ki jim je
objubljena v Izjavi neodvisno-
sti. Nobenega dvoma ni, da če
bi kak socialist ali komunist
govoril v tako hujskajočem to-
nu, bi ga vlada brez pardona
vrgla v ječo ter obtožila, da
ljudstvo pozivlja k strmoljav-
ljenju vlade.)

Mimogrede je odgovoril na
govor gen. Johnsona, ki mu je
v soboto zvečer vrgel v obraz
očitek, da posnema metode na-
cijskega glavarja Hitlerja, ter
ga obtožil, da jemlje penije rev-
nih, in da ni še nikoli objavil
računov svojega poslovanja.
Coughlin je odgovoril, da je to
ista obtožba, s katero prihaja-
jo na dan nasprotniki cerkve
vseposvoda, v Rusiji, v Mehiki,
kot tudi v Ameriki. "Ali jih
smem vprašati, kje oni dobiva-
jo denar?" je vprašal Coughlin.
"Dobivajo ga iz krvavih rok
Wall Streeta; njihov denar je
omadeževan s krvjo industrij-
skih mučnikov."

ŽIDJE POČASTIJO KAR- DINALA O'CONNELLA

BOSTON, 30. marca. — Ale-
xander Brin, urednik lista "Je-
wish Advocate", je danes izjavil,
da bo nominalni kardinal O'Con-
nella iz Bostona, da se mu po-
deli Gottheil medaljo, katero se
vsako leto podeli Amerikancu,
ki je največ storil za židovstvo.
Židovski urednik pravi, da je
kardinal z obsojanjem onih, ki
preganjajo žide, pokazal, da je
res prijatelj židovskega ljud-
stva. Kardinal O'Connell je znan
nasprotnik Rev. Coughlina.

KRUTA MATI OBDOJENA NA SMRT.

BERLIN, 31. marca. — Na
smrt je bila včeraj tu obdojena
Charlotte Juenemann, 25 let
stara mati, ki je bila obtožena,
da je pustila, da so njeni trije
mali otroci, stari 6 mesecev, le-
to in pol in tri leta in pol, umrli
od lakote, med tem ko je ona
pohajala po kavarnah in plesi-
ščih.

Izredna seja

Nocoj ob 8. uri se vrši izvan-
redna seja društva V Boj, št.
53 SNPJ, v navadnih prostorih
Slov. Del. Doma, radi pogreba
pokojnega Antona Cariča.

Direktorska seja

Redna direktorska seja A-
meriško Jugoslovanske Tiskov-
ne Družbe se vrši nocoj ob 8.
uri. Direktorji so vabljeni, da
se udeležijo. — Tajnik.

Velika zahteva po Adamičevi knjigi

Nova knjiga Louis Adamiča,
povest "Gransons", je trenutno
napravila mogočen vtis med a-
meriško čitajočo publiko. Ugod-
ne ocene v vseh vodilnih ame-
riških listih, skupno z dejstvom,
da je knjiga "The Native's Re-
turn" napravila Adamiča enega
najbolj priljubljenih ameriških
pisateljev, so povzročile, da je
bilo teden dni potem, ko je knji-
ga izšla, prodanih že 11,000 iz-
vodov "Gransons".

Kot razvidno iz včerajšnjega
"Plain Dealerja", so "Grand-
sons" tudi v Clevelandu zelo
popularni. Nahajajo se v sezna-
mu "best sellerjev", to se pravi,
med knjigami, po katerih je bilo
minuli teden v clevelandskih
knjigarnah največja zahteva.
Slovenci naj "Gransons" naro-
čajo pri "Enakopravnosti". —
Cena knjigi, ki bi jo moral čitati
zlasti vsak tukaj rojeni Slove-
nec ali Slovenka, je \$2.50.

Poneverba odkrita

Okrajni sodni klerk Busher je
v soboto odslavlil nekega pomoč-
nega klerka, ki je poneveril
\$1300. Zadeva bo izročena v ro-
ke državnega prosekutorja. Od-
slovljena sta bila tudi dva druga
službenika, ki sta s svojo malo-
marnostjo pripomogla k pone-
verbi.

Dva rojaka ubita, več ranjenih v avtnih nesrečah

Usodna nesreča dveh Slo-
vencev, ko sta spreminja-
la počeni "tajer." Trije
naši ljudje resno poško-
dovani v koliziji.

V noči med soboto in nedeljo
se je zgodilo v Clevelandu več
resnih prometnih nesreč, ki so
zahtevale žrtve tudi med naši-
mi rojaki. Dva Slovenca sta bi-
la v nesrečah ubita, trije pa so
dobili zelo resne poškodbe.

Na Lake Shore bulvardu v
Bratenahlu v bližini Coit Rd., je
v zgodnjih jutranjih urah v ne-
deljo dohitela smrt rojaka An-
tona Cariča in Antona Mihaliča.
Carič, star 46 let, ki je kurjač v
Vulcan Building, stanujoč na
14017 Hale Ave., je peljal prija-
telje in sorodnike na njihove do-
move od poročnega "showerja",
ki se je vršil na njegovem domu
na čast njegovi hčeri Mary, ki
se ima poročiti 27. aprila. Na
bulvardu blizu Coit Rd. je po-
čilo zadnje desno kolo. Carič je
stopil ven, da dvigne karo, vza-
me počeno kolo stran ga na-
domesti z drugim. Pomagal mu
je Mihalič, star 36 let, stanujoč
na 967 E. 67 St.

Tedaj je pridrvel mimo neki
avto ter zapolnil naravnost v Ca-
riča in Mihaliča. — Bila mo-
ga pripeljana v Glenville bolni-
co, sta bila oba moža že mrtva.

Kot se poroča, je bil Mihalič
že dalj časa brezposeln.

Druga nesreča se je pripetila
tudi na Lake Shore bulvardu,
toda več milj vzhodno, v Eucli-
du, blizu Lloyd Rd. V koliziji
sta bila dva avtomobila, kate-
rih enega je vozil rojak John
Stergar, star 50 let, iz Pains-
ville, Ohio, ki se je z ženo in
hčerko vračal z neke zabave v
Euclidu. Stergar ima zlomljeno
desno nogo in levo roko, njego-
va Amalija, stara 36 let, ima
zlomljeni obe roki, huđe poškod-
be na kolenih in morebiti tudi
prebito lobanjo, hčerka Viktori-
ja, stara 14 let, pa je dobila hu-
de notranje poškodbe in morda
tudi prebito lobanjo.

V drugi karo so bile tri osebe,
en mož in dve ženski, ki so tu-
di dobili resne poškodbe. Žrtve
so bile odpeljane v Emergency
Clinic bolnišnico.

Pokojni Carič je bil doma iz
vasi Gradišče, fara Hrušica, o-
kraj Novi Grad na Primorskem,
kjer zapuša štiri sestre in ene-
ga brata, v Ameriki pa zapuša
žalujočo soprogo Rose in tri o-
troke Mary, Antona in Eleanor
ter sestro Mrs. Mary Samsa in
veliko sorodnikov. V Ameriki je
bival 28 let ter je bil član dru-
štva "V Boj" št. 53 SNPJ in
društva "Ribnica" št. 12 SDZ.

Anton Mihalič je bil doma i-
stotako iz Hrušice, kjer zapuša
mater, brata in sestro, tukaj pa
žalujočo soprogo Mary, rojeno
Ban, ki je doma iz Bač, fara
Brezovica na Primorskem, na-
dalje zapuša hčerko Emo in se-
stro Josephine Stradiot. Bil je
član društva "Cleveland" št. 126
SNPJ.

Pogreb Cariča bo vodil po-
grebni zavod Jos. Žele in Sinovi
iz hiše žalosti 14017 Hale Ave.
Oba pogreba se vršita v sredo
jutraj skupno v cerkev sv. Vi-
da. Bodi obema ohranjen blag
spomin, prizadetim sorodnikom
pa naše iskreno sožalje!

PREMIJRJE V IN- DUSTRIJI MEHKE- GA PREMOGA

WASHINGTON, 30. marca.—
Donald Richberg je danes kot
načelnik NRA naznanil, da so
predstavniki unije in podjetni-
kov pristali na premirje v indu-
striji mehkega premoga. To po-
meni, da stavke, ki je grozila, ne
bo, akoravno obstoječi kontrakt
med unijo in družbami poteče
jutri opolnoči. Sedanji kontrakt
in pravilnik sta podaljšana do
16. junija. Unija je precej za-
htevala 30-urni delovni teden
ter zvišanje temeljne dnevne
mezde iz \$5 na \$5.50.

WASHINGTON, 30. marca.—
Pravilnik za lesno industrijo se
je popolnoma sesul, potem ko je
vlada umaknila boj pred najviš-
jo sodnijo za vsiljevanje pra-
vilnika. Danes je bilo odpušče-
nih vseh 40 oseb, ki so bile zapo-
slene v uradu oblasti za vsilje-
vanje lesnega pravilnika. Pra-
vilnik določa 24c kot minimalno
mezdo na uro, medtem ko se iz
juga poroča, da nekatere lesne
družbe plačujejo delavcem po
12c na uro.

Proti-nemške de- monstracije v Litvaniji

KAUNAS, Litvanija, 31. mar-
ca. — Tu je danes 4,000 litvan-
skih dijakov priredilo viharne
proti-nemške demonstracije. Ko
je demonstracija priklopala na
vrhunec, so dijaki odkorakali
pred nemško poslaništvo ter je
skušali napasti. Policija, ki je
bila že prej posvarjena, kaj se
pripravlja, je dijake čakala z
vodovodnimi cevmi ter jih pri-
čela oblativati z vodo. Mokri dija-
ki so zbežali, nato pa je policija
postavila okrog poslaništva
kordon, da se prepreči morebit-
ne poznejše napade na poslani-
ško poslopje.

Priprave za stavko pri Goodyear Tire

AKRON, O., 31. marca. —
Danes se je tu začelo glasova-
nje glede stavke delavcev v to-
varnah Goodyear Tire and Rub-
ber Co. Glasovanje je bilo v te-
ku ves dan ter se bo nadaljeva-
lo do torka. Pozneje se ima vr-
šiti enako glasovanje med de-
lavci drugih gumijskih družb v
tem mestu, ki je središče gu-
mijske industrije v Ameriki. Po-
polodne se je vršil v unijski
dvorani delavski shod, na kate-
ro so govorili uradniki Ame-
riške delavske federacije iz A-
krona in Clevelanda. Unijski or-
ganizator George B. Roberts je
izjavil, da je danes glasovalo
glede stavke od 2,000 do 3,000
mož.

Pretekli teden je kompanij-
ska unija v tovarni Goodyear
obdržala glasovanje glede
stavke. Družba izjavlja, da je
ogromna večina delavcev glas-
ovala proti stavki, toda unijski
voditelji izjavljajo, da so delav-
ci glasovali pod pritiskom in da
so bile tozadevne "volitve" brez
vsakega pomena. Glasovanje
priredijo kompanijske unije tu-
di po tovarnah drugih gumij-
skih družb. United Rubber Wor-
kers unija se je odločila za stav-
kovno glasovanje, ko so družbe
izjavile, da ne priznavajo unije
kot zastopnice delavcev za ko-
da. Bodi obema ohranjen blag
spomin, prizadetim sorodnikom
pa naše iskreno sožalje!

Anglija in Rusija v soglasju za pakt varnosti

Litvinov in Eden podala skupno izjavo za
"prisrčno sodelovanje" med Anglijo in Sov-
jetsko unijo. Zanikujeta, da se hoče obkro-
žiti Nemčijo.

VOLITVE V ZNAMENJU BAJONETOV NA OGRSKEM

BUDIMPEŠTA, 31. marca.—
Danes so se vršile na Ogrskem
volitve, pri katerih je premijer
Julius Gombos zmagal z veliko
večino, kajti volitve so se vršile
v znamenju stare madžarske
tradicije. Kjer je bila opozicija
resna, so orožniki rabili bajone-
te, drugod pa se je volilce pod-
kupovalo z denarjem in vinom.

ZELEZNISKE TOVORNE PRISTOJBINE SE ZVIŠAJO

WASHINGTON, 30. marca.—
Zvezna državna trgovinska
komisija je danes dovolila zviša-
nje železniških tovarnih pristoj-
bin, ki prinesejo železnicam 85
milijonov več dohodkov. Odklo-
nila pa je zahtevo za 10-procent-
no zvišanje, ki bi železniške do-
hodke zvišalo za 170 milijonov
dolarjev na leto.

Spolna izobrazba

Slovenske starše opozarjamo
na serijo predavanj o spolni iz-
obrazbi doraščajoče mladine, ki
se vršijo ta mesec v Collinwoodu.
Prvo predavanje se vrši nocoj
ob 7:30 ter predava dr. Joseph
Fetterman. V ponedeljek 8. aprila
zvečer bo predaval dr. H. W.
Cole, v sredo 10. aprila zvečer
pa dr. O. B. Markey. Vstop je
dovoljen le odraslim osebam.
Predavanja se vršijo v Collin-
wood High School, in ne v Me-
morial ljudski šoli, kot je bilo
nepravilno poročano v soboto v
angleški sekciji našega lista.
Starše, ki imajo doraščajoče si-
nove in hčere, se posebej opo-
zarjamo, da se poslužijo prilike.
Predavanja so podana v prepro-
stem in lahko umljivem jeziku,
tako da jim lahko sledi vsak, ki
je kolikor toliko več angleško-
ga jezika.

Insurenc in politika

Iz Columbusa poročajo, da je
Francis Poulson, predsednik
demokratske stranke v Ohio, dal
zavarovati državno skladišče o-
pojnih pijač neki družbi, pri ka-
teri je sin senatorja Donaheya
za agenta, akoravno je neka
druga družba ponudila enako za-
varovalnino za \$8,250 manj. Po-
lica je za \$1,715,748. Družba,
ki je zavarovalnino dobila, raču-
na zanj \$56,250, dočim je
druga, ki je doslej imela isto za-
varovalnino bila pripravljena po-
daljšati jo za \$48,000. Tako de-
lajo gospodje političarji z ljud-
skim denarjem!

Mrliški voz poškodovan

V soboto zjutraj so vandali z
lugom poškodovali mrliški voz,
ki je stal med pogrebom pred
cerkvijo sv. Venceslava na
Broadway in E. 73 St. Pogreb-
nik pravi, da so za poškodbo o-
čividno odgovorni njegovi na-
sprotniki oziroma raketirji od
neke pogrebniške unije, ki ga
je nedavno posvarila, da pristoi-
pi, pa ni hotel, ker se je zahte-
valo \$100 vstopnine.

* MOSKVA, 31. marca. — An-
gleško - ruska konferenca se je
zaključila nocoj z naznanilom,
da sta obe sili popolnoma v so-
glasju glede potrebe vzhodno-
evropskega varnostnega pakta.
V skupni izjavi so povdarjene
naslednje točke:

1. Anglija in Rusija sta doce-
la edini v tem, da je za prepreče-
nje vojne potreben že dolgo raz-
motrivani pakt za varnost
vzhodne Evrope.

2. Edini sta v tem, da bi se
Nemčija in Poljska, ki sta se
doslej takemu paktu upirali,
moralu temu paktu pridružiti.

3. Obe sili zanikujeta, da ka-
tera izmed njiju želi Nemčijo
obkrožiti z obročem sovražnih dr-
žav.

4. Anglija in Rusija izjavlja-
ta, da ni med njima nobenega
konflikta glede interesov, ter se
zavezujeta, da bosta prisrčno
sodelovali za ohranitev miru v
Evropi in na Daljnem vzhodu.

Skupna izjava je plod štiri dni
trajajočih razgovorov med sov-
jetskim zunanjim komisarjem
Maksimom Litvinovim in an-
gleškim odposlancem Anthony
Edenom. Razen tega je angleški
zastopnik tekom bivanja v Mos-
kvi govoril tudi z Josipom Sta-
linom, tajnikom izvrševalnega
sveta komunistične stranke, ter
z Vjačeslavom Mototovim, pred-
sednikom sveta ljudskih komi-
sarjev.

Dejstvo, da je Eden govoril
tudi z Stalinom, je velike važno-
sti, kajti Stalin, ki je faktični
diktator Sovjetske unije, zelo
redko sprejema predstavnike tu-
jih vlad.

Iz Moskve odpotuje Eden v
Varšavo, kjer bo sondiral polj-
sko vlado glede vzhodno - ev-
ropskega varnostnega pakta.

Nov grob

Včeraj zjutraj ob 7:20 je po
tri tedne trajajoči bolezni pre-
minula Mrs. Karolina Maver, v
starosti 56 let. Pokojnica je v
Ameriko prišla pred 30 leti in
sicer v Pueblo, Colo., kjer se je
poročila. Pred nekako 14 leti
se je družina preselila v Cle-
veland, O. Tu zapuša soproga,
tri hčere Karolino, Josephine,
poročeno Krajc in Angeline ter
sina Albina in brata Romana
Maver, ki je preje vodil trgo-
vino z grocerijo, v starem kra-
ju pa zapuša sestro Marijo in
Ivano. Bila je članica društva
sv. Marije Magdalene št. 162
KSKJ. Pogreb se vrši v sredo
zjutraj iz hiše žalosti na 1191
E. 61 St. v cerkev sv. Vida ter
na Calvary pokopališče. Bodi
ji ohranjen blag spomin!

Delavci se podajo

Včeraj je 160 mož, ki so na
stavki v tovarni Superior Steel
& Tubes Co. v Elyriji, O., ob-
križevalo zborovanje, na kate-
rem so sklenili, da se vrnejo na
delo, ako družba sprejme nazaj
vse stavkarje. Družba je med
tem izjavila, da ne bo odslavila
nobenih izmed sedanjih delav-
cev in da tudi ne bo sprejela
nazaj onih, ki so bili najdeni
krivim uničevanja kompanijske
lastnine.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV P.T.G. & PUB. CO.
6231 ST. CLAIR AVE. HEAnderson 5811
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
VATRO J. GRILL, Editor

Pod raznašalcu v Clevelandu, za celo leto\$5.50
za 6 mesecev\$3.00; za 3 mesece\$1.50
Po pošti v Clevelandu za celo leto\$6.00
za 6 mesecev\$3.25; za 3 mesece\$2.00
Za Zedinjene države in Kanado za celo leto\$4.50
za 6 mesecev\$2.50; za 3 mesece\$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države
za 6 mesecev\$4.00; za celo leto\$8.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Volilni boj v Jugoslaviji

V Jugoslaviji je sedaj v teku kampanja za narodne volitve, ki se vršijo 5. maja. Kot smo že poročali v Enakopravnosti, so delavski elementi, ki so bili prej organizirani v socijalistični stranki, na delu, da organizirajo združeno delavsko fronto, nekako po vzoru Labor party v Angliji dočim niti klerikalci niti liberalci na Slovenskem kot taki nimajo svoje kandidatske liste. Kaj je program te delavske fronte v volilni kampanji? "Delavska Politika" prinaša tozadevno članek, v katerem so podane poglavitne zahteve delavskih struj, katere je formuliral srbski socijalistični vodja dr. Živko Topalović, ki je danes najvplivnejša osebnost v delavskih krogih Jugoslavije. Tam čitamo:

Pravdsem je naša zahteva mednarodni mir.

Zato zahtevamo mednarodno konvencijo o kontroli oboroževanja in o razorožitvi. Priznanje sovjetske Rusije, nje sodelovanje pri ugotovitvi mednarodnega mira in gospodarskega sodelovanja. Solidno jamstvo mednarodnega mira po Društvu narodov, sklenitev splošnega balkanskega, podunavskega in vzhodnega pakta.

Odločno pobijanje fašizma v vseh njegovih oblikah in upostavitve demokratičnega ljudskega režima v naši državi, ki bo skušal rešiti po demokratični poti vse naše notranje probleme in sklepal o zunanjepolitičnih zvezah, o vojni in miru.

Prepričani smo, da je mogoče z umno politiko zagotoviti mednarodni mir in ga organizirati, kakor je tudi mogoče rešiti vse naše notranje probleme po demokratični poti ob svobodi in v redu.

Zakaj zahtevamo zagotovitev mednarodnega mira? Zato, ker smo nasprotniki pobijanja med narodi, proti mednarodnemu morjenju. Prepričani smo tudi, da brez trdnega mednarodnega mira ni mogoče uspešno pobijanje gospodarskega mira. Iz strahu pred novo vojno izdajajo vse države, tudi sovjetska Rusija, ogromne vsote za okrepitev militarizma in oboroževanje. Ljudsko blagostanje bi bilo mnogo boljše, če bi mnoge milijarde, ki jih sedaj porabljajo v oboroževalne namene, porabljali za izboljšanje življenjskega položaja in za kulturni napredek ljudstva. Trajni trepet pred vojno zabranjuje velike gospodarske inicijative in velike gospodarske reforme. Velikopotezen gospodarski načrt je mogoč le v miru. Gospodarski načrt se ne da izvesti v kratki dobi; za to so potrebna desetletja. V taki dobi mora narod biti gotov, da mir ne bo kaljen. Varnost miru ni važna samo zaradi posameznega državljanca, marveč tudi z ozirom na potrebe narodnega gospodarstva. Ni ga izhoda iz gospodarske krize, ni ljudskega blagostanja in sreče narodov brez varnosti miru. Zato smo mnenja, da je potrebno mednarodni mir dobiti utrditi in organizirati.

Vemo pa, da tako dolgo, dokler obstojajo interesna nasprotstva med velikimi kapitalističnimi državami in v posameznih državah vladajo vojne želje in osvojevalne fašistične klike, ne bomo nikdar varni.

Vojna je bitnost fašizma. Prav sedaj opažamo najbolje, kako azijske države (Dalje v 6. koloni.)

UREDNIKOVA POŠTA

Za veseljem žalost

Collinwood, O.

Anton Carič, član društva "V boj" št. 53 SNPJ, je bil vesel z drugimi prijatelji, ki so prišli na takozvani "Shower party," katerega se je v soboto večer priredilo za njegovo hčer Mary, ki se ima v kratkem poročiti z Carl Ehas.

Ob štirih zjutraj je Anton peljal s svojim avtomobilom domov prijatelje. Na Lake Shore Blvd. in Coit Road je počil obroč na kolesu. Ko sta ga z Anton Mihaličem popravljala, je prišel od zadaj drugi avtomobilist, ki je Cariča in Mihaliča podrl, slednji je bil na mestu ubit. Carič je pa po dveh urah izdihnil.

Pokojni Anton Carič je bil doma iz vasi Gradišče, fara Hrušica pri Novem Gradu na Primorskem. Star je bil 46 let. V Ameriko je prišel leta 1906, ter je bil član društva V Boj št. 53 SNPJ in društva Ribnica št. 12 SDZ. Pokojnik tu zapuša soprogo Rose, hčeri Mary in Eleanor ter sina Anthony in sestro Mary, v stari domovini pa zapuša štiri sestre Francko, Rozalijo, Antonijo in Ano ter brata Andreja. Pogreb je v oskrbi Jos. Zeleta. Najmu bo lahka ameriška zemlja in počivaj v miru, naš brat Anto!

Frank Barbich

Kronolog pokojni Mrs. Zorman

Ako bi se človek v življenju le malo zavedal, kako važna bo beseda za bližnjega ki jo bomo izgovorili, bi bilo veliko manj bolevi v naših dušah skozi življenjsko pot.

Bilo je navidez vse veselo o-

krog mene in zoperno mi je bilo ono geslo tisti večer. Duša mi je bila potrtá do skrajnosti, srce mrzlo kot let in oči so mi begale kot preganjani živali sredi velike pušče. Hladno sem pozdravljaj okrog sebe in še bolj hladne odzive sem prejemal. Vsaj tako sem čutil oni večer. Mislim sem, da se moja potrtá duša dotika samih ledenih duš. Nikakega toplega žarka ni občutila moja mrzla duša one dolge momente.

Uzrl sem tebe sedečo poleg praznega stola. Flegmatično sem se približal in mehanično vprašal: Ali je zavzeto? Ne, izvolite sesti. Tako nekaj toplega je bilo v onih besedah, tako božajoče je uplivalo na me da sem prisedel, kod prisede otrok pod varstvo materinsko.

Cutila si mrzlo moje duše. Z svojim ljubeznivim prizadevanjem si mi jo ogrela. Vodila si me iz kraja v kraj in povsod sem čutil tvojo iskrenost, sočutje in bratsko ljubav. Pomislil sem: Saj nisem med ledenimi dušami. Poznala si me da mi je duh še vedno ukovan. Bila si gost isto kot jaz, a bratska ljubav in sočutje te je v dilo preko vsakdanjosti in si mi, da me oprosti mrzlih spon in me dovede v pozabljenost in minljivost teh dni, prinesla opoj. Duša se je ogrela. Čutil sem tvojo bratsko ljubeznivost, čutil da se posveča utehi, čutil sem da sem ti hvale dolžan, a besede ni bilo na jeziku.

Poslovi smo se. Zaspal sem in sem te blagoslovljal. Zdravilo se in te blagoslovljal. Misli: ... je svet pošten in čistejši sredi in sem te zopet blagoslovljal, za toliko bratsko ljubav.

Blagoslovljal sem te spečo in blagoslovljam te v trajnem spominu!

Louis Seme

Zanimive vesti iz stare domovine

Zborovanje zastopnikov gasilске armade.

Statistika porok v dravski banovini beleži prvokrat nekakšno neidilično, neintimno, suhoparno obeležje: nič več sami beli venci in pajčolan nevest, nič več samo pobožna slika večne zvestobe pred oltarjem—temveč število Wassermannovih reakcij je, ki ga beleži uradni statistični izkaz. Lani v avgustu je stopil v veljavo novi zakon o pobijanju spolnih bolezni s svojo določbo, da mora slednji ženin v Jugoslaviji, preden je pripuščeni pred oltar, podvreči zdravniški krvni preiskavi, ali ni morda nalezljivo in spolno bolan, da bi ogražal rodbino. Takrat je ta novotarija vzbudila med ljudstvom mnogo graje, češ da se država meša v najintimnejše reči, ki jih imata lahko dva človeka med seboj, in zlasti so grajali fantje in moške, da je nevesta prosta preiskave.

Medtem si se ljudje polagoma privadili novih predpisov in ženini brez pripombe prihajajo k zdravnikom, da jim vzamejo vzorec krvi, in mirne duše čakajo sodbe, ki jo prinese analiza v laboratoriju Higienškega zavoda v Ljubljani. Vzorce krvi jemljejo vsi zdravniki po deželi, v Ljubljani sami pa se zateka največ ženinov na mestni fizikat. Vsi vzorci se zbirajo na Higienškem zavodu, ki zmedrom sproti dela analize in rezultate sporoča zdravnikom, ti pa izstavljajo spričevala, ki so v modernem družabnem obratu postala za poroko večjega po-

mena kakor pa pristanek staršev mladih ljudi.

V letošnjem predpustu, če se šteje čas od dneva, ko je novi zakon stopil v veljavo, je Higienški zavod v Ljubljani izvršil 1595 krvnih preiskav po raznih metodah. Od avgusta do decembra lani je bilo izvršenih 582 preiskav, med katerimi se je našlo 5 pozitivnih primerov spolne bolezni (lues), kar pomeni, da je bil ta čas nekaj manj kakor vsak stoti kandidat za zakon bolan. Od novega leta do pustnega torka, torej v najbolj razgibanem času ženitovanja, pa je bilo izvršenih 1013 preiskav in iz med vseh teh se je ugotovilo samo 3 pozitivne in dva dvomljiva slučaja spolne bolezni. V primeru ugotovljenih bolezni se mora ženin podvreči sistematizirani zdravljenu, vsled česar je treba poroko za nekaj časa odgoditi. Koristnost te nove uvedbe bo brez dvoma vidna na rodovih, ki bodo iz novih zakonov izšli.

Zdravniška preiskava ženinov.

V Ljubljani se je dne 17. marca konvencija Gasilskega združenja iz vse dravske banovine. Zborovanje, ki se je vršilo v Metropoli, je vodil starešina Joseph Turk. Iz poročila, ki je bilo podano na konvenciji posnemamo, da se nahaja v Sloveniji 888 gasilskih čet z nad 28.000 člani, ki so po srezih dodeljeni 25 župan. Število gasilskih čet se je v minulem letu povečalo za 49. Požarov je bilo v dravski banovini v minulem letu 924, med njimi 3 katastrofalni na Ptujskem polju. Gasilci so sodelovali v 898 slučajih, medtem ko so bili v ostalih primerih prepozno obveščeni ali pa preveč oddaljeni. Pri gašenju se je ponesrečilo 70 gasilcev, smrtnih primerov ni bilo. Skupna škoda, ki so jo lani povzročili požari v dravski banovini se ceni na 24.458.545 Din; gasilstvo pa je s svojim požrtvovalnim delom preprečilo za okrog 114.000.000 Din nadaljnje škode. Gasilske jedinice imajo v dravski banovini 1546 raznih lestev, 928 ročnih brizgaln, 378 motornih brizgaln, 209.262 metrov cevi, 88 avtomobilov, 292 vprežnih voz, 546 domov in 214 praporov (zastav). Vrednost vseh imovine vseh gasilskih čet v dravski banovini znaša 52.408.700 Din, ali 40 odstotkov v Jugoslaviji.

Bolgarski pevci v Ljubljani.

Dne 14. marca zvečer so prišli v Ljubljano bolgarski pevci, moški zbor "Rodina," ki so naslednji dan podali svoj prvi koncert v Ljubljani. Vsi pevci nastopajo v svojem posebnem koncertnem kroju, ki sestoji iz bele, z narodnimi vezinami okrašene srajce in črnih hlač. V tem pevskem oblačilu nastopa večina bolgarskih narodnih zborov na svojih koncertih.

Bolgarske pesmi se razlikujejo od narodnih pesmi zapadnoevropskih narodov posebno v tem, da niso dela skladateljev v narodnem slogu in nato razširjene med narodom, temveč so tako stare, da je pogostokrat težko ugotoviti kraj, kje je pesem nastala. 500 let je trajala turška sužnost, ki je uničila vse sledove bolgarske kulture, obdržala se je le narodna pesem in narodni običaji, ki so se gojili od roda do roda in ostali zdeli bolgarskega naroda.

Pesem je spremljala sužnja—Bolgara pri poljskem delu in bila izraz njegovih najnežnejših čustev.

Svojevrsne so bolgarske plesne pesmi. Melodija ni pestra, temveč zelo enostavna, zato pa izredno zanimiva v ritmičnem pogledu in je polna eksotičnih posebnosti, ki so zapadnoevropski glasbi popolnoma neznanne. Bolgarski ritem je enakomeren. V bolgarski plesni pesmi se dobi često dele, ki so v eni polovici daljši ko v drugi in ki se po določenem merilu ponavljajo. Tudi v tonalnem pogledu je bolgarska narodna pesem izredno zanimiva in nima z našim durovim ali molovim tonovskim načinom nič skupnega. Po večini slone na starih bizantinskih tonovskih načinih, pogosto pa tudi na povsem novih tonalitetah, ki nimajo s starimi cerkvenimi pesmimi nič skupnega. Pogosto se srečuje izredne celotonske vrste v melodiji, pa tudi arabsko-perzijske vplive.

Nova bolezen na trsuju.

Pri letošnjem obrezavanju trsja v mariborskem okrožju so opazili čuden pojav strženove bolezni na trsu, ki obstoja v tem, da stržen trsa popolnoma porjavi, odnosno počni. Razen tega se na trti tvorijske pike. Ta bolezen se je prvič ugotovila še leta 1930 v Pekrah, niso pa posvečali pojavu posebne važnosti. Kakor pa se je letos pokazalo, je ta bolezen zajela že večje vinogradiške pokrajine.

Stanovanjske odpovedi v Ljubljani se množijo.

Pri sreskem sodišču v Ljubljani je bilo letos podanih že 285 sodnih odpovedi stanovanj. Največ jih je bilo podanih za aprilski selitveni termin, namreč 103, za maj 52 in za marec 70. Hišni posestniki navajajo za razlog v 85 odstotkih primerov neplačano najemnino, ki jo najlički igralec Pavel Rasberger. Naslov opereti je "Prebrisani

ŠKRAT

"Stavim s teboj deset dolarjev da ne uganesh zakaj sem te prišel danes obiskat!"

"Velja! Prišel si, da bi ti posodil denar."

"Nisi uganil. Prišel sem samo zato, da bi dobil stavo. Zdaj mi pa daj mojih deset dolarjev."

"Strašno mora biti, če ima žirafa vnetje v vratu!"

"Meni se zdi še strašnejše, če ima slon nahod!"

"Jaz pa vem nekaj, kar je še strašnejše!"

"No, povej, kaj?"

"Če ima stonoga kurja oče-sa!"

Din. Mnogo pa je bilo tudi odpovedanih lokalov. Neki najemnik je gospodarju odpovedal večje lokale zaradi previsoke najemnine, neki gospodar pa delavcu stanovanje zaradi preobilne družine. Prav značilna je neka druga odpoved, kjer gospodar navaja za razlog: "Odpovedujem jima stanovanje, ker nista poročena in imata 8 mesecev starega še nekrščenega otroka."

Nova podzemna jama v Beli Krajini.

Belo krajino imenujejo sedaj deželo podzemskih jam, ki jih je tam blizu tisoč. Posebno okolica Adlešičev se odlikuje po obilici raznih jam, po katerih so brskali samo pastirji, ostali svet se pa ni brigal za razne "škulje" in prepadne jame.

Na pustni tork so se fantje ogreli in so šli z županom Petehom raziskovati takovzane "Skoreče jame." Spustili so se po vrveh 85 čevljev globoko. Na dnu se jama razširi v gozdlič prekrasnih kapnikov raznih oblik in velikosti. Posebno največji je čarobno lep. Raziskovalci so našli v jami razne kosti in človeško lobanjo. Mogoče je ravno ta lobanja ključ k razjasnitvi skrivnostnega zginevanja nekega orožnika, ali celo nekega Nežiča iz Preloke, ki je izginil brez sledu pred kakimi 40 leti. Jama se niža v eno smer in ima živo vodo, ki doteka od zgoraj po kapniku. To odkritje je vzbudilo med domačini izredno zanimanje, najdena lobanja pa najrazličnejše komentarje, ki jih bo skušalo orožništvo mogoče izkoristiti v razjasnitve omenjene skrivnosti.

Obsodba komunistov v Ljubljani

Dne 12. marca so bili pred velikim kazenskim senatom zaslišani in obsojeni mladi komunisti, ker so bili člani komunistične stranke in so podpirali komunistično propagando s širjenjem raznih letakov. Obsojeni so bili: 25 letni pravnik Anton Tomšič, ki je bil že svoječasnno zaradi komunizma obsojen v Belgradu na poldrugo leto ječe, sedaj pa na dve leti in pol robije in za 5 let v izgubo častnih pravic. Alojzij Brtam je obsojen na eno leto zapora, 31 letni učitelj Drago Košmerlj pa na 8 mesecev strogega zapora.

Nova slovenska opereta.

V kratkem se bo vršila v Mariboru krstna predstava nove slovenske operete, ki jo je napisal in uglašil režiser in gledališki igralec Pavel Rasberger. Naslov opereti je "Prebrisani

Ljubezen in koristolubja

Kadar prisegaš ženski ljubezen, ne misli na denar...

V židovski četrti Varšave se govori zadnje dni o nenavadni zgodbi, ki ima za junakinji dve sestri, lastnici neke čistilnice za obleko.

Obrat je v zadnjem času slabo nesel in sestri sta imeli več nego dovolj skrbi, kako se bosta prebili skozi življenje. Tedaj je šinila eni izmed njih v glavo rešilna misel. Pozvala je k sebi nekega posredovalca za sklepanje zakonov ter mu naročila, naj na diskreten način raznese po sosedstvi vest, da sta ona in njena sestra zadeli v loteriji stotisoč zlotov, ki jih bosta razdelili med seboj in porabili za doto ob možitvi.

Posredovalec je spretno vrgl novico v svet ter dosegel, da so se v stanovanju ne mladih niti lepših sestra začeli oglašati s nubi. Ker pa je bil pogoj možitve iskrena in nesebična ljubezen, se ni noben moški drznil vprašati sestro, če bosta imeli kaj dote. Mojska posredovalna vloga je imela v tem pogledu popoln uspeh. Krog znancev obeh sester se je širil od dneva do dneva, obiskovali so ju snubi iz vseh družabnih plasti, starejši, a tudi mlajši. Vsi so vabili in vodili sestri v kino in gledališkim predstavam.

Lastnici čistilnice za obleko sta medtem dobro pretelitali vse ponudnike in sta se odločili za dva mlada, ki sta v pogledu zadrževanja iskrene ljubezni posekala in prekosila vse tekmece. Omožili sta se z njima, po poročni noči pa sta se ženina zavedla prevare, v katero ju je izvalil dolgo zatajevani pohlep po denarju. Na vprašanje, kaj je z njuno doto, sta sestri prišli na dan z resnico. Dejali sta možema, da sta pač igrali v loteriji, nista pa zadeli. Številka njune srečke je pač bila blizu glavnemu dobitku, zadela pa ga ni. Moža je to odkritje ogorčilo, tembolji, ker sta pred poroko zatejvala svoji jima zaročenkama, da ju vzameta samo iz ljubezni za ženi. Stvar pride zdaj pred sodišče in sodnik, ki bo obravnaval zadevo, bo imel pač težko stališče, če bo hotel izreči salomonsko sodbo.

POROKA BREZ PRAZNOVERJA

V Filadelfiji sta si dva novorojenca na svoji poroki privoščila drastično demonstracijo proti praznovanju. K pojedini sta povabila 13 gostov, posode je bilo položeno v križnem redu po mizi, nevesta je nosila črn pajčolan, ob vходу v jedilnico je moral vsak gost stopiti skozi dve poševno postavljene lestvi, a z eno vžgalico so prižigali vedno po tri cigarete.

(Dalje iz 1. kolone)

zave porabijo vsako priliko, da kale mir, napadajo tuje narode ter mednarodni sporazum preprečijo in rušijo. To pa ne more biti vzrok, da bi nasprotniki vojnih zapletljajev prekrizali roke in čakali, da jih kapitalizem in fašizem pomandrata. Enako kakor se mi branimo v okviru kapitalizma pred izkoriščanjem, prav tako se moramo neprestano brigati, da vojno nevarnost pobijemo, preprečimo svobodni razvoj vojno pospešujočih sil, mobiliziramo sile miru in jih spravimo v gibanje proti vojni.

V boju za mir je prazno teoretiziranje brez koristi. Treba je pravočasno spoznati sile, ki nameravajo kaliti mir in one, ki nimajo vzroka ogroziti mir. Ne smemo kar reči, da, ker vlada v vseh državah kapitalistični red, njih vlade vse enako tvorijo nevarnost za mir. Tako posplošenje bi nas vedlo do popolnoma napačnih zaključkov. Ne smemo prezreti, da vse manjše in večje države na jugovzhodu Evrope nimajo nikakršnega interesa, da bi kalile mir. Zato menimo, da je potrebno, stremljenje onih držav, ki žele pošten in iskren sporazum na Balkanu, v Podunavju in najugovzhodu Evrope, da to stremljenje podpremo.

Vsi zgoraj navedeni pakti o sporazumu imajo namen združiti male države v veliko skupnost. Na ta način se morejo te dežele zavarovati, da jih imperialistične sile ne morejo napasti in premagati.

Pri vseh teh mednarodnih skupinah je potrebno, da sodelujejo vse interesirane sile. Prav posebno pa še naglašamo, da je sodelovanje sovjetske Rusije prav posebno važno.

(Dalje prihodnje)

Slovenska Svobodomiselna Podporna Zveza

Ustanovljena 1908

Inkorporirana, 1909

GLAVNI URAD: 245-47 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILLINOIS
 Telefon: — PULLMAN 9665

UPRAVNI ODBOR:

Vatro J. Grill, predsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
 John Kvartich, I. podpredsednik, Bridgeville, Penna.
 Rudolph Lisch, II. podpredsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
 William Rus, tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
 Mirko Kuhel, blagajnik, 245-47 West 103rd St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Mike Vrhovnik, predsednik, Houston, Penn.
 William Candon, 1058 E. 72nd Street, Cleveland, Ohio.
 Frank Laurich, 10 Linn Ave., So. Burgettstown, Penna.

POROTNI ODBOR:

Anton Zaitz, predsednik, Box 924, Forest City, Penna.
 Steve Mausar, 4439 Washington Street, Denver, Colo.
 Vincent Pugel, 1023 South 58th St., West Allis, Wis.

GLAVNI ZDRAVNIK:

Dr. F. J. Arch, 618 Chesnut St. N. S. Pittsburgh, Penna.

URADNO GLASILO:

"ENAKOPRAVNOST", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Vsa pisma in stvari, ki se nanašajo na organizacijo, se naj pošilja na naslov tajnika, denar za Zvezo pa na ime in naslov blagajnika. Pritožbe glede poslovanja upravnega odbora se naj naslavlja na predsednika nadzornega odbora, pritožbe sporne vsebine pa na predsednika porotnega odbora. Stvari, ki se nanašajo na uredništvo in upravnost uradnega glasila, se naj pošilja naravnost na naslov "ENAKOPRAVNOST", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.

Dva tipa med ljudmi v pogledu telesne teže

Zenske, ki so nedavno tega poskušale vse, da bi se mogle postavljati z modno "vitko linijo," ki so trpinčile svoje telo, pne samo s saharinom slajeno kavo, se izogibale redilnih močnatih jedi in eksperimentirale s shujševalnimi čaji ter kroglicami, so neredko dosegale uspeh: kazalec na tehtnici jim je javljal, da se jim je telesna teža znižala za nekoliko funtov. Tem hujše je bilo njih razočaranje, ko so pri svojih šiviljah morale ugotoviti, da je bila običajna vsa muka v nekem drugem, važnejšem oziru zmanjšanju. Tehničar jim je beležila padec teže, toda centimetrsko merilo šivilje je ugotavljalo, da je širina okrog pasu ostala ista in to je bilo zelo žalostno, ker je pomenilo, da je "linija" ostala široka kakor prej, ljudje pa vidijo to "linijo," ne pa zmanjšanje telesne teže.

Stvar je v tem, da telesna teža in telesna prostornina nikakor nista dva pojma, ki bi morala hoditi vzporedno, oziroma absolutna in relativna, specifična teža telesa sta dve stvari, ki ju je treba strogo ločiti.

Ljudje so takorekoč kakor svinice in plutovina: prvega zadostuje za večjo težo malo, drugega pa je treba že za manjšo težo dosti. Obe snovi sta si različni po svoji gostoti. So ljudje, ki so videti vitki in nežni, a tehtajo dosti; drugi tehtajo malo, a so vendar videti stasiti in široki. Da-li spadaš med "svinčene" ali "plutovinaste" ljudi, je lahko določiti. Ležeš ves v kopalno kad in izmeriš, koliko vode je odrinilo tvoje telo, kolikšna je njegova prostornina. To prostornino deliš s težo, ki ti jo kaže tehtnica, in dobiš svojo specifično težo.

Takšne meritve so delali že dolgo. Ze pred desetletji so izračunali, da znaša povprečna gostota (specifična teža) človeškega telesa za moške 1095, za ženske pa 1070. Zenske torej niso samo absolutno, temveč tudi relativno lažje od moških, njih "snov" je v resnici bolj "eterična" nežnejša. Med dvema enakobelima človekoma različnega spola, bo telesna teža ženske manjša. Zanimivo je pri tem, da kažejo najnovejša meritve človeške specifične teže izrazito nazadovanje.

Danes znaša povprečna specifična teža moža 1060, ženska pa 1030, torej za 30 do 40 točk manj nego prej. Od kod izvirajo ta pojav, nam ni znano, vsekakor pa vemo iz kliničnih gostotnih meritev na bolnikih in rekonvalescentih, da se človeška gostota lahko spremeni v zelo kratkem času.

Imeli so h. pr. bolnika na želodcu, ki so ga bile, kakor pravimo, same kosti in koža. V nasprotju z njegovo majhno telesno težo, je bila njegova visoka specifična teža 1079. Ni čudno, saj so specifično težke kosti prevladovala nad specifično lahko toščo. Bolnika so operirali in dali v dieto. Za uspeh zdravljenja ni govorila samo rastoča absolutna teža, temveč še bolj presenetljivo nazadujoča specifična teža. V kratkem času je padla ta od 1079 na 1049 točk, kar pomeni, da je mož dobil neprimerno več toščice, nego je je imel prej. Zdravniki so mu lahko napovedali na podlagi te spremembe v njegovi gostoti, da bo povsem ozdravil — kar se je tudi zgodilo. Tudi na vprašanje, da-li je kakšna toščavost v resnici toščavost, kar ni vedno lahko povedati, nam odgovori poskus teže, toda centimetrsko merilo šivilje je ugotavljalo, da je širina okrog pasu ostala ista in to je bilo zelo žalostno, ker je pomenilo, da je "linija" ostala široka kakor prej, ljudje pa vidijo to "linijo," ne pa zmanjšanje telesne teže.

Kako živi T. G. Masaryk

Zadnji rojstni dan velikega češkoslovaškega državnika in filozofa je kakor ob drugih podobnih prilikah zbudil zanimanje za njegovo vsakdanje življenje. To vsakdanje življenje samo na sebi ne kaže prav za prav nič izrednega, daje le potrdilo za izredno krepko konstitucijo, ki je lastna sivolasemu prezidentu.

Njegovo zdravje je sedaj, ko je prebil bolezen, po izjavi njegovega telesnega zdravnika dr. Maixnerja zelo dobro. Značilna je v tem pogledu anekdota, ki jo pripovedujejo praški listi. Ko je praznoval predsednik svoj 80letni dan, mu je dr. Maixner želel še 10 let življenja. Masaryk je odgovoril: "Ali ste znoreli, dragi doktor — saj štejem vendar že 80 let!" Na 85. rojstni dan je dr. Maixner častljivemu starcu želel spet deset let življenja in zdravlja. Masaryk je dejal: "Nu, nekako moramo to storiti in bomo tudi storili!"

Predsednik vstaja ob 7. zjutraj in odide takoj v kopalnico. Pred boleznijo je ob tej priliki tudi redno telovadil in upa, da bi mogel s to jutranjo telovadbo kmalu znova pričeti. Potem zajtrkuje: sveže jabolko in kozareček oranžnega soka ali nekega svežih grozdov, nato pa

belo kavo in prepečen kruh z maslom. Predpoldne se odpravi za dve uri z vozom ali avtomobilom, če je vreme ugodno, se sprehaja tudi po grajskem parku, a v neugodnem vremenu se sprehodi po grajskih hodnikih. Opoldne je običajno juho, kosček ocvrtega mesa, zelenjavo, sadje, močnato jed in črna kava. Večerja kaša s kompotom, včasih tudi kosček mesa. Alkohol ne pije.

Pred nekoliko leti mu je zdravnik predpisal kozareček vina, to je pa že davno minilo. Po kosilu malo leže, a nikoli ne zaspi. Zvečer gre v posteljo ob 10.

Med boleznijo je tehtal 64 kg., sedaj tehta 68 in četrt kilograma, to je skoraj njegova normalna teža. Njegov zasebni tajnik pride k njemu vsak popoldne in njegovo poročilo traja običajno 2 uri. V tem času opravi predsednik tekoče državne posle in uredi tudi kakšen zasebni posel. Za vse dnevne dogodke se zanima kakor prej pregleduje knjige in časnike, a si daje čitati, kar ga zanima, da si varuje oči. Čita mu njegova hči, ruska strežnica ali zasebni tajnik.

Pestri svet

Psi kot čuvaji ali govedo in konji kot vprežne živali, to so skoraj vsi resni "poklici," ki jih je Evropec namenil svojim stiri ali manjnatim živalskim spremljevalcem. Bolje se te stvari razumejo v eksotičnih deželah.

V Siamu srečaš n. pr. na stotine opice, ki so jih zdresirali za preizkušnjo pristnosti ali nepristnosti novcev.

Na trgih, v malih bankah, bazarih, menjalnicah vidiš poleg blagajnika opice, ki vgriznejo v vsak novček, ki jim ga dajo. Vzrok je preprost. V Siamu kroži nešteto ponarejenih zlatnikov in srebrnikov. Če ostavi griz živali v novcu sled, potem je ta gotovo ponarejen in le v nasprotnem primeru ga sprejmejo. Menjalci so večinoma stari, nimajo zob ali pa si jih nočejo kvariti. Opice so za takšno reč pripravnejše.

Čudne živalske čuvaje imajo na Japonskem: črčke. V vsaki bambusovi hiši črčkajo neprestano v svojih malih kletkah. Če pa pride v hišo ponoči kakšen nepovabljen gost in zaškripla pod, živalce takoj utihnejo. Japonci so njih petja še v spanju navajeni, da jih ta nena-

dna — tišina prebudi. "Božje sodbe" je pri nas odpravil že zgodnji novi vek, na Madagaskarju pa jih poznajo še danes. V bližini glavnega mesta Tananarive je jezercer, v katerem mrgoli "svetih" krokodilov. Nihče jim ne sme storiti žalega, toda navzlic vsem strogim odredbam oblasti se dogaja vedno znova, da postanejo te živali izvrševalke "pravice." Če imajo domačini kakšnega svojega rojaka na sumu, da je storil nekaj slabega, mora svojo nedolžnost dokazati s tem, da preplava jezercer. Če ga pri tem krokodili raztržejo in pozobljejo, je bil pač kriv. Še pred kratkim se je zgodilo, da je takšen nesrečnik postal žrtve požrešnih kuščarjev in pet domačinov se mora pred sodniki zagovarjati zavlejo umora.

Piramida iz stekla

Kako Amerika posnema Afriko. Milijonarski lastnik steklarn v Michiganu je na svojih potovanjih videl med drugim tudi egiptске piramide, ki so napravile nanj velik vtis. Ker te starodavne zgradbe, žal, niso na prodaj, da bi jih potem zrušil, po kosih spravil v Ameriko in tam na novo postavil, kakor delajo imoviti Američani z drugimi zanimivimi zgradbami iz starega sveta, se je mož odločil, da v svojem domačem kraju zgradi novo piramido, ki naj bi bila vrhu tega iz stekla, da bo res nekaj posebnega.

Dal si je napraviti načrt in ena njegovih številnih steklarn je izdeluje material za čudno piramido. Treba bo kakšnih 200 tisoč metrskih stotov stekla in seveda pojde tudi večji del tovarnarjevega imetja, a to ga ne moti. Amerika mora imeti na vsak način tudi v tem pogledu nekaj več nego ostali svet. Zemljišče, kjer bo stala piramida, je že kupil, a delo bo končano po računih v dveh letih in pol.

Nekaj za vse

Bolniška strežnica naj v bolnišnici sobi vse, kar potrebuje, očisti takoj po rabi, da je vedno pripravljeno za novo rabo. Nič ne sme ležati umazano naokrog.

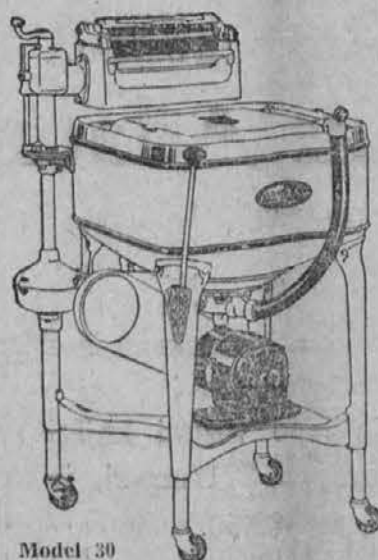
AKO ZELITE

fino in poceni narejeno obleko, zglasite se pri
CHAS ROGEL,
 KROJAČ
 6526 St. Clair Ave.

MAYTAG ČEBER IZ VLITEGA ALUMINIJA DRŽI ŠTIRI galone vode več kot navadni pralni stroj.

Čeber je prostoren, drži vročo vodo za vso perilo: opere najfinije perilo tako skrbno, kot na roke, ter ima pripraven pokrov na tečajih. Ta znameniti čeber je le ena izmed mnogostevilnih ugodnosti Maytag stroja.

Oglejte si ta nizko cenjen
Model 110 MAYTAG
 sedaj po samo
\$59.50

Model 30

Nabavite si Maytag sedaj, dokler so

cene senzacionalno nizke

Mandel Hardware

15704 WATERLOO ROAD—KENMORE 1282

Društveni KOLEDAR

APRIL

- 7. aprila, nedelja — Predstava dram. društva "Abrašević", v avditoriju SND, na St. Clair Ave.
- 13. aprila, sobota — Roustabouts Club plesna veselica v spodnji dvorani SND, St. Clair Ave.
- 14. aprila, nedelja — Spomladanski koncert "Zarje" odsek Soc. kluba, v avditoriju S. N. Doma, St. Clair Ave.
- 14. aprila, nedelja — Dram. dr. "Anton Verovšek" vprizori igro in ples v Slov. Del. Domu.
- 20. aprila, sobota — Društvo "Napredek" št. 132 JSKJ priredi zabavo v Slov. Društvenem Domu, Recher Ave.
- 20. aprila, sobota — J. F. C. Club, ples v avditoriju Slov. Nar. Doma.
- 21. aprila, nedelja — Socialistični klub št. 49 JSZ prireditelj v SDD, na Waterloo Rd.
- 21. aprila, nedelja — Dvojni koncert "Zvezda" priredi svoj prvi koncert "Pod lipo na vasi", v Slov. Nar. Domu, St. Clair Ave.
- 25. aprila, četrtek — Ples 23rd Ward Democratic Club v avditoriju SND.
- 27. aprila, sobota — Klub Orel priredi ples v Slovenskem Narodnem Domu
- 27. aprila, sobota — Ples društva "Friendship Grove" št. 125 WC v Slov. Del. Domu.
- 28. aprila, nedelja — "Struglers", ples in koncert v obeh dvoranih SDD, Waterloo Rd.
- 28. aprila, nedelja — Pevski zbor "Sloga" priredi koncert v Knausovi dvorani, St. Clair Ave.
- 28. aprila, nedelja — Koncert mladinskega pevskega zbora "Slavčki" v Slov. Nar. Domu.
- 28. aprila, nedelja — Opereto "Ciganka" vprizori pevski zbor "Delavec" v S. D. Dvorani, na Prince Ave.
- 28. aprila, nedelja — Pevsko dr. "Soča" priredi koncert v Slov. Domu, na Holmes Ave.

MAJ

- 1. maja, sobota — Proslava 25. letnice društva Svob. Slovenke št. 2 SDZ v Slov. Nar. Domu, St. Clair Ave.
- 4. maja, sobota — Ples priredi "12 Spades" klub v Slov. Del. Domu.
- 5. maja, nedelja — Prireditelj Slov. Zenske Zveze št. 18 v S. D. D., Waterloo Rd.
- 5. maja, nedelja — Društvo "Brooklyn" št. 135 SNPJ proslavi 25. letnico v Sachsenheim dvorani, Denison Ave.
- 5. maja, nedelja — Društvo "Cvet" priredi koncert v S. D. Dvorani, na Prince Ave.
- 5. maja, nedelja — Blaue Donae, koncert v avditoriju S. N. Doma.
- 5. maja, nedelja — Proslava "Zveznega dne", priredi pod št. 14 S. Z. Z. v Slov. Društ. Domu, Recher Ave.
- 11. maja, sobota — Plesna veselica št. 98 WC, v spodnji dvorani leca društva St. Clair Grove, Slov. Nar. Doma na St. Clair Ave.
- 12. maja, nedelja — St. Vitus Mothers' Club predstava v avditoriju SND, St. Clair Ave.
- 12. maja, nedelja — Slov. Zenska Zveza št. 10 priredi igro v Slov. Domu, Holmes Ave.
- 12. maja, nedelja — Proslava 5. letnice obstoja Podružnice št. 41 Slov. Zenske Zveze v Slov. Del. Domu, na Waterloo Road.
- 12. maja, nedelja — Prireditelj mlad. šole v Slov. Društ. Domu, Recher Ave.
- 12. maja, nedelja — Klub Pipa priredi piknik pri Antonu Gorišku, Green Rd.
- 12. maja, nedelja — Pomladanski koncert pev. društva Zvon v S. N. D., 80 St.

- 19. maja, nedelja — Prireditelj ml. zbora "Kanački" v Slov. Del. Dvorani.
- 19. maja, nedelja — Družba S. N. Doma, v Maple Heights, priredi piknik v Maple Gardens, Maple Heights.
- 26. maja, nedelja — Razvitje društvene zastave Slov. Zenske Zveze podružnice št. 49.
- 26. maja, nedelja — Klub "Priatelj narave" priredi piknik na Stuškovi farmah.
- 26. maja, nedelja — Prosvetni Odsek S. N. D., prireditelj za Slov. mlad. šolo v avditoriju Slov. Nar. Doma.
- 26. maja, nedelja — Jugoslovanska Sekcija za brezposelno zavarovalnino priredi piknik na Pintarjevi farmi.

JUNIJ

- 2. junija, nedelja — Društvo Velet št. 544 SNPJ priredi piknik na Zornovi farmi, Bradley Road.
- 2. junija, nedelja — S. P. P. društvo "Zvon" priredi piknik v Maple Gardens.
- 2. junija, nedelja — Pevsko društvo "Jadran" priredi piknik na Stuškovi farmi.
- 9. junija, nedelja — Društvo Na Jutrovem št. 477 SNPJ priredi piknik pri Jos. Zornu na Bradley Road.
- 9. junija, nedelja — Društvo "Collinwoodske Slovenke" št. 22 SDZ priredi piknik na Močilnikarjevi farmi.
- 16. junija, nedelja — Piknik zbora "Delavec" pri Zornu, Bradley Rd.
- 16. junija, nedelja — Pevski zbor "Sloga" priredi piknik na Pintarjevi farmi.
- 23. junija, nedelja — Piknik Collinwoodskih čevljarjev na Pintarjevi farmi.
- 30. junija, nedelja — Slov. Sokol ima javno telovadbo, na vrtu Slov. Dr. Doma.

JULIJ

- 14. julija, nedelja — Piknik Slovenske Zadrudne Zveze na Močilnikarjevi farmi.
- 14. julija, nedelja — Pev. društvo "Cvet" priredi piknik pri Zornu, Bradley Rd.
- 14. julija, nedelja — Piknik društva "Nanos" št. 264 SNPJ pri Hartmanu na Ridge Rd. North Royalton.
- 21. julija, nedelja — Piknik pri Močilnikarju priredi samostojni zbor "Zarja".
- 28. julija, nedelja — Pevsko dr. "Soča" priredi piknik na Močilnikarjevi farmi.

AUGUST

- 4. avgusta, nedelja — Proslava 25. letnice društva "Tabor", št. 139 SNPJ na Zornovi farmi, 4388 Bradley Rd., Brooklyn.
- 4. avgusta, nedelja — Piknik pev. društva "Jadran" na Stuškovi farmi.
- 11. avgusta, nedelja — Družba S. N. D., Maple Heights, priredi piknik pri Gorišku na Green Rd.
- 31. avgusta, 1. in 2. septembra, sobota, nedelja in ponedeljek — Prireditelj Skupnih društev S. S. P. Z. v avditoriju Slov. Nar. Doma.
- 31. avgusta, sobota — Skupna prireditelj Clevelandске Federacije SNPJ v spodnji dvorani S. N. Doma.
- 7. septembra, nedelja — Koncert vseh mladinskih pevskih zborov, popoldne v Public Music Hall, zvečer pa v obeh dvoranih S. N. D., St. Clair Ave.
- 14. septembra, sobota — Roustabouts Club, ples v spodnji dvorani SND, St. Clair Ave.
- 15. septembra, nedelja — Proslava 20. letnice društva Carniola Hive št. 493 TM v avditoriju S. N. D.

- 21. septembra, sobota — Društvo "Martha Washington", ples v avditoriju SND.
- 22. septembra, nedelja — Jugoslovanski Kulturni Vrt, predstava in banket v obeh dvoranih S. N. D.
- 28. septembra, sobota — Ples društva "Comrades" št. 566 SNPJ v avditoriju SND.

OCTOBER

- 5. oktobra, sobota — Club O'Pal ples v avditoriju SND, na St. Clair Ave.
- 6. oktobra, nedelja — Društvo "Napredne Slovenke" št. 137 SNPJ priredi ples v avditoriju SND.
- 6. oktobra, nedelja — Društvo "Napredne Slovenke" št. 137 SNPJ, plesna veselica v spodnji dvorani SND, na St. Clair Avenue.
- 12. oktobra, sobota — Ples priredi društvo "Loška Dolina" v avditoriju SND.
- 19. oktobra, sobota — Društvo Slov. Sokolice št. 442 SNPJ priredi ples v avditoriju S. N. Doma.
- 26. oktobra, sobota — Društvo "Vodnikov Venec" št. 147 S. N. P. J. priredi ples v spodnji dvorani SND.
- 27. oktobra, nedelja — Prosvetni Odsek SND ima prireditelj v avditoriju.

NOVEMBER

- 2. novembra, sobota — Društvo "Commodores" št. 742 SNPJ priredi ples v avditoriju SND.
- 3. novembra, nedelja — Samo stojna "Zarja", opera v avditoriju SND, St. Clair Ave.
- 10. novembra, nedelja — Društvo "Slovenec" št. 1 SDZ 25. letnica v avditoriju SND St. Clair Ave.
- 10. novembra, nedelja — Koncert pev. društva "Soča" v Slov. Domu na Holmes Ave.
- 16. novembra, sobota — Plesna veselica priredi društvo "Carniola Tent" št. 1288 T. M. v avditoriju SND.
- 17. novembra, nedelja — Blaue Donae, koncert v avditoriju Slov. Nar. Doma.
- 13. novembra, sobota — Društvo "Comrades" št. 566 SNPJ, ples v avditoriju S. N. Doma.
- 24. novembra, nedelja — Prosvetni Odsek SND, prireditelj v avditoriju SND.
- 28. novembra, četrtek — Soc. Pev. zbor "Zarja" koncert v avditoriju SND, na St. Clair Ave.
- 30. novembra, sobota — Društvo Sv. Ane št. 4 SDZ, ples v avditoriju SND.

DECEMBER

- 1. decembra, nedelja — Prireditelj Jug. Veteranov v avditoriju SND.
- 22. decembra, nedelja — Božičnica Slov. Mlad. Šole SND, pod pokroviteljstvom Prosvetnega Odseka SND.
- 31. decembra, torek — Silvestrov Večer priredi direktorij SND, v avditoriju.

1936

- 14. septembra, ponedeljek — Prireditelj konvencije Jugoslovanske Katoliške Jednote, v avditoriju SND.

Oglašajte v —
"Enakopravnosti"

KC BAKING POWDER
 Manufactured by Baking Powder Specialists who make nothing but Baking Powder, under Supervision of Expert Chemists of National Reputation.

ALWAYS UNIFORM...DEPENDABLE

FULL BACK NO SLACK FILLING

Same Price Today As 44 Years Ago

25 pounds for 25¢

MILLIONS OF POUNDS HAVE BEEN USED BY OUR GOVERNMENT

Pajčevina

V. J. KRIZANOVSKA

ROMAN V ŠTIRIH DELIH

Iz ruščine prevedel IVAN VOUC

— Sobarica jo je našla na koncu hodnika zraven damske garderobe, — je povedal sluga, ter podal cunjico Milici, ki se je s studom umaknila.

Zdaj je bila Milica prepričana, da je to podlost izvršila Alma, in prezirno je pogledala v obliče svojo sovražnico, ki je sijala od pritajene radosti.

— Škoda, — je izrazila svoje sočutje Alma. — Sicer, če jo pošljete v tvornico, vam jo operejo, zakrpajo in mantilja bo kakor nova.

Milica je vzkipela.

— Dajte to svoji ženi, — je rekla slugi. — Ne bom več nosila cunjice, ki so jo mečkale in trgale nepošteno, umazane roke, sposobne takega podlega dejanja.

Odvrnila se je od lakaja, ki se je mrmraje zahvaljeval, ter se okrenila k možu.

— Jaz sem trudna, Egon, zato odhajam; ti pa ostani pri večerji, če hočeš.

Poslovala se je od okrog stoječih gospa in gospodov, katere je ta dogodek potrl, ker bilo je očitno, da je nekdo nalašč to napravil. Milica je šla ven v spremstvu moža. Prišel mimo Alme, je šla dalje, kakor da je ni videla.

Vizenbrukova je prebledela od jeze in v prvem hipu je obstala kakor otrpla.

— Saj je zblaznela, ta moskovska babnica, — je zavpila, ko si je opomogla, in komaj je soplja od jeze. — Kako se je drznila iti, ne da bi mi dala roko? Ali misli, da sem to jaz napravila? Se tega bi treba, da bi se polkovne dame pustile žaliti od te neolikanke, ki meče tako dragocene reči slugam, da se baha s svojim bogastvom in nam kaže svoje zaničevanje. Toda jaz tega ne trpim, jaz ...

— Pomirite se! Grofica je bila zelo razburjena in brčkone vas ni videla, zato vas ni pozdravila, toda brez nikakega zahrbtnega namena, — je tolažil jezo Alma neki častnik. — Vsekakor je ta dogodek najbolj neprijeten nam, in menim, da je treba predvsem pojasniti zadevo.

— Prav imate, gospod pl. Richter. Zelo verjetno je, da je sama grofica z vlečko krila zavlekla mantiljo v kakšen kot. Pojdimo, Elza, — je dostavila Alma in prišla pod pazduho mladega Rambergova, ki je molče stala v bližini v zadregi in jo nekam čudno gledala.

Ples se je nadaljeval, toda živahnost in veselje sta minila. Gostje in častniki gostitelji so se zbirali v skupine v kotih dvorane ali v sosednih sobah ter z raznih vidikov razpravljali o Milicini osebnosti in o dogodku.

V mnogostevilni skupini dam sta bili generala in Alma najglasnejši in sta seveda obsojali Milico.

Treba je namigniti grofu, da je njegova dolžnost poučiti ženo in ji prepovedati to smešno bahanje z oblekami in briljanti. Vidi se, da ima grofica Berenklavova premalo obzirnosti in razuma, da bi spoznala, da nismo v razstavi modnih izdelkov, ampak v družinskem krožku, kjer je potrebna preprostost in kjer ne sme nihče poniževati drugih s pretirano potratnostjo in razkošjem ter kvariti vsem dobro voljo, — je sikala generala, ki je privedla na ples dvoje grdih in slabo oblečenih nečakinj.

— Počena ženska mora biti pred vsem skromna in ne sme

zapeljevati mladine s svojim koketstvom in smešno gizdavostjo, — je pristavila druga dama, ki jo je ozlovoljilo dejstvo, da je neki mladenič pustil njeno hčer na cedilu in začel dvoriti Milici.

V Petrogradu, med bogatimi trgovci, utegne biti tako nesramno koketstvo in smešna gizdavost na mestu, toda pri nas kaj takega ni dovoljeno, če pa se tako vede kakor danes, tedaj je ne moremo trpeti v naši sredi, — je rekla Alma.

Medtem ko so se dame razgovarjale, sodile in obrekovala, so tudi moški razpravljali o dogodku; toda njihova mnenja so bila naklonjena Milici, a nekateri izmed njenih občudovalcev so jo vneto branili.

— Jaz ne morem razumeti, zakaj so tako sovražni grofici Berenklavovi in očitajo grofu celo njegovo ženitev? — je vzkipel mlad poročnik, baron pl. Kersten. — To je očarujoča, bistroumna ženska s finim okusom, in jaz sem uverjen, da bi vsakdo izmed nas ravnal kakor grof Berenklau, t. j. otrese bi se pretranege rodoljubja ter bi dal prednost dražestni nevski vili pred našimi Gretami in Gustelhami, ki so natrpale s čednostmi, prepokane z malomeščanskimi nazori in ...

— Potolažite se, potolažite se, baron, in zaprite studenec svojih čustev, — ga je prekinil debeli major, oče štirih hčera, ki so bile sicer brez dote, toda nagrajene z vsemi mogočimi darovi in čednostmi. — Ne ponižujte svojih rojakin zaradi poveličevanja te moskovske vrtočlavke, ki jo je Berenklau bogve odkod pobral v sramoto vsemu polku; se bo že pokazala v pravi luči, le počakajte. — Izgibati se ženitve z inozemkami ni nikakšen predsodek, ampak visoka, resnična modrost, zakaj takšne osebe prinašajo spor v družine, ker uvajajo v domače življenje svoje okuse, misli in navade, baš nasprotujoče samemu duhu germanskega plemena, ki je varčno, vztrajno, delavno in strogo pravno. Takšne so zlasti naše dame: vzorne gospodinje, matere in žene, katerih svet je njih dom, a smoter življenja, osrečevati moža. Vzgojeni od takih izvrstnih mater in žen, bi li mogli živeti mi srečno s kakšno nakičeno, spakujočo se, trmasto Angleškinjo, ki se peča z lovom in športom, ali s kakšno muhasto, vihravo in lahkomišno Francozino, ali celo z brezskrbno in leno Italijanko? Nikdar! A Berenklau se je oženil z Rusinjo, t. j. vzel je izbor vseh teh nedostatkov, ki so jih uvedli v Rusijo inozemci, katerih tam mrgoli. Pa so tudi čisto narodni vzroki. Moj Bog! Človeku vstajajo lasje, ko slišiš govoriti barona Stoka o ruski družbi. Nравnost je padla na tako nizko stopnjo, da se ženske skoraj javno ponajajo s svojo razvratnostjo; katerakoli gospodična, obdarjena z vrsto nezakonskih otrok, se svobodno giblje v družbi in se ne sramuje svojega položaja; tudi moški se kajpak ne vzdržujejo. Štok je na primer imenoval nekega svojega znanca, ki je zasnubil neko deklico z nezakonskim otrokom in ji stavil pogoj, da posnove, to je, da prizna za svojega njenega otroka. In pomislite, bila je soglasna s tem. Celotno v listih je neki književnik — erotoman obravnaval "spolno vprašanje" na ta način, da je odkrito priporočal svobodno lju-

bezen in sožitje mladih parov pred poroko. In iz take do mozga skvarjene družbe si je grof izbral ženo; vi pa jo še branite in tako ponižujete naše čednostne in pohlevne življenske družice.

— Dovolite mi pripomniti, gospod major, da pretiravate. Ne rečem, da ni v vaših besedah jedro resnice; toda ni pravila brez izjeme, a grofica pl. Berenklavova je pravi biser. Ni nobenega dokaza, da ni poštenih nazorov, njena lepota pa je nesporna. Ponavljam, grofa je možno samo zavidati in vsakdo izmed nas bi na njegovem mestu ravnal tako ravnal in vzel za ženo očarujočo Milico z vsemi nedostatkami in ...

— Z rublji? — ga je posmehljivo prekinil major. — Da, ker rublji ne morejo škoditi, — je z lokavim nasmeškom nadaljeval pl. Kersten. — Z njihovo pomočjo se je mogoče obdati s takšno udobnostjo in razkošjem, kakršnega ne more dati svoji družini nobena, niti najpopolnejša družinska mati, če je brez rubljev. Da ima grofica sijajno urejeno gospodinjstvo, sem se osebno uveril, ker sem večkrat zajutrekoval in obedoval pri Berenklavu; vse, kar so prinesli na mizo, je bilo izvrstno pripravljeno, red v hiši vzoren, in prav nič nisem pogrešal, ker se grofica ni zganila iz sprejemnice. Ali je tako neobhodno potrebno za družinsko srečo, da teka žena v klet in shrambe, ali da ima takšne roke kakor pomivalka?

— Čujte, baron, vi postajate nesramni, — je zavpil, rdeč od jeze, major. — Evo, gospoda, posledice tega, da se je v naši družbi pojavila lenuhinja, ki s svojim slabim vzgledom izpodkopuje spoštovanje do nemške žene, ki se ne sramuje svojih delavnih rok. — O ne, ne! Nikoli mi ni prišlo na misel žaliti naših rojakin, ki so čednostne in vredne vsega spoštovanja, — je smeje se ugovarjal baron. — Ne razburjajte se, gospod major. Jaz sem se kajpak samo šalil, no, ponavljam še enkrat, da je grof

Berenklau srečen človek, ki je vreden zavdanja.

Razburjenje mestne družbe, katero je povzročila zagonetna zadeva z mantiljo, se ni hitro podelo. Dasi ni preiskava dovela do nikakega odkritja, vendar je večina v svojem srcu sumničala Almo.

Samo polkovnik in njegova žena sta bila o stvari bolje poučena po zaslugi njih hčerke Elze, ki je s solznimi očmi povedala materi, da je na hodniku zraven damske sobe slučajno videla Almo Vizenbrukovo, kako je srdito mečkala in teptala ter nato vrgla v kot neko belo reč, potem pa zbežala, ne sluteč, da jo je nekdo opazoval. Zaradi dobrega slovesa polkovnih dam je polkovnica prepovedala hčeri govoriti komursbodi o stvari. Sama pa je hladno občevala z Almo in se ni udeleževala strastnih razprav damskega sveta na kavčnih krožkih.

Milica ni niti najmanj dvomila, kdo je izvršil ono podlost, ter je povedala možu svoje mnenje, toda grof ni hotel še bolj poostri napetosti odnosa med ženo in Almo, zato jo je skušal pregovoriti. Toda vsa zadeva je Milico tako ogorčila, da je hotela takoj v Krenico, samo da je kolikor mogoče daleč od zoprne Alme, s katero se je morala v mestu skoraj vsak dan srečati. Po Valneku je grof zvedel, kakšno razburjenje vlada v polku, in ker se je bal novih spopadov, se je s težkim srcem odločil za preselitev.

Tistega leta je bila pomlad zgodnja, topla in dva tedna po onem nesrečnem plesu sta se mlada zakonca zopet preselila na posestvo. Vkljub deželski samoti se je Milica izvrstno počutila. O lepem vremenu je večkrat spremenila moža v službo na konju ali s kolesljem, v katerem sta bila vprežena dva ponija; za

grofove odsotnosti je često sama jezдила, ker ni hotela imeti za petami gruma, in grof, ki se ni maral pripraviti z ženo, je moral v to privoliti, zlasti, ker je vedel, da Milica izvrstno jahaše.

Večkrat se je zatekla v gozdarsko hišo poklepetat s staro Gurecko, kjer je izpila čašo čaja ali kave. V hišici sta bila nova družinska člana — otroka gozdarjeve sestre, vdove po nizkem uradniku, ki je pred kratkim umrl. Starejšemu, Boleslavu, je bilo enajst let, a Jadvigi devet; bila sta molčeca, skromna otroka, veliko prerena za svoja leta, kakršni so pač otroci, ki so zgodaj izkusili življen-

ske borbo in trpljenje. Milica se je zanimala za sirota, prinašala jima je sladšice in razne igrače in polagoma si je pridobila zaupanje vse družine.

(Dalje prihodnjič)

PAIN-EXPELLER

First Aid Remedy for Pain

Zoper vse bolečine mišic

zahtevajte svetovnoslavni

ANCHOR

PAIN-EXPELLER

Pain-Expeller vedno

prežene bolečine

KILLS PAIN

Do 100%

Do 100% za vaše hranilne knjižice

in certifikate vlog na posojilnici.

Za podrobnosti, pišite

ali kličite

Mr. Horn

Prospect 7270

WILMINGTON SALES CO.,

1004 Hanna Bldg.

MI GOVORIMO SLOVENSKO

Vsem Slovencem,

ki čitajo angleško, kakor tudi staršem, ki želijo dati svojim odraslim sinovim in hčeram v roke dobro knjigo, priporočamo krasno novo povest

Grandsons

(VNUKI)

KATERO JE SPISAL

Louis Adamic

Avtor 'The Native's Return,' 'Laughing in the Jungle' in 'Dynamite'

To je povest treh vnukov slovenskega izseljenca v Ameriki.

Cena lepo vezani knjigi obsegajoči 371 strani, je \$2.50.

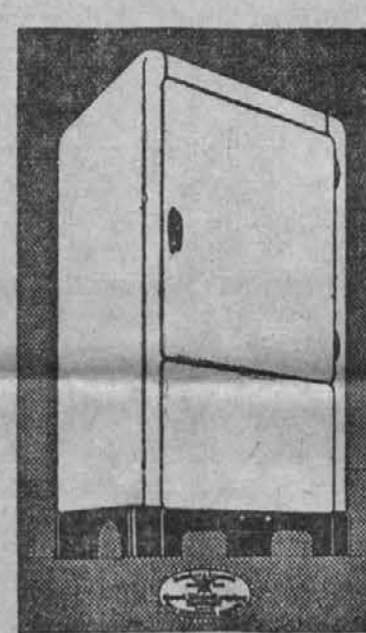
NAROČILA SPREJEMA

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE. — — — — CLEVELAND, OHIO

THE ROLLATOR IS THE REASON!

Norge all-time sales records were broken this year when SEVENTEEN SOLID TRAINLOADS were sold in one month

Samo Norge ledenica ima tisti močni hladilni mehanizem, kateri vas stane manj, da jo lastujete kot pa da ste bree nje. Vi lahko dobite Norge Rollator ledenico za današnjo nisko ceno, in takoj boste pričeli hraniti denar. Prihranki in postrežba ledenice se bodo nadaljevala dan za dnem, leto in letom.

Nov Norge model je močna ledenica in prostorna. Norge ledenice kupite, ako takoj vplačate nekaj, ostalo na primerna odplačila.

NORGE
Rollator refrigeration
SUPERIOR HOME SUPPLY
6401-05 SUPERIOR AVE.
"PRI NAS SI PRIHRANITE DENAR"

LIFE'S BYWAYS

